

7/8944
6.E.33

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Sayı : B.03.0.KGM.0.00.00.05/2332/5561
Konu : Yazılı soru önergesi

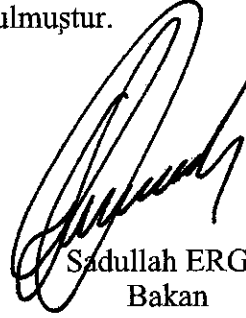
07/12/2009

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

- İlgi: a) Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı ifadeli, 13/08/2009 tarihli ve A.01.0.
GNS.0.10.00.02-14725 sayılı yazı,
b) 18/09/2009 tarihli ve 1792/4380 sayılı yazı.

İlgi (a) yazınız ekinde alınan, Mersin Milletvekili Ali Rıza Öztürk tarafından Bakanlığımıza yöneltip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/8944 Esas No.lu soru önergesine ilişkin cevaba esas teşkil edecek bilgilerin derlenebilmesi için ilgi (b) yazımızla ek süre istenilmiş olup, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99 uncu maddesi uyarınca hazırlanan cevap örneği iki nüsha halinde ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Sadullah ERGİN
Bakan

EK:
Soru önergesi cevabı (2 adet)

DAĞITIM:
Gereği:
TBMM Başkanlığına

Bilgi:
Başbakanlığa

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Sayı : B.03.0.KGM.0.00.00.05/2331/5560
Konu : Yazılı soru önergesi

07/12/2009

Sayın Ali Rıza Öztürk
Mersin Milletvekili
T.B.M.M.

Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/8944 Esas No.lu soru önergesinin cevabı aşağıda sunulmuştur.

I- A) Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının;

1. "Yargı yetkisi" kenar başlıklı 9 uncu maddesinde, "Yargı yetkisi, Türk Milleti adına bağımsız mahkemelerce kullanılır.";

2. "Mahkemelerin bağımsızlığı" kenar başlıklı 138 inci maddesinin birinci fıkrasında, "Hâkimler, görevlerinde bağımsızdırlar; Anayasaya, kanuna ve hukuka uygun olarak vicdanî kanaatlerine göre hüküm verirler."; ikinci fıkrasında, "Hiçbir organ, makam, merci veya kişi, yargı yetkisinin kullanılmasında mahkemelere ve hâkimlere emir ve talimat veremez; genelge gönderemez; tavsiye ve telkinde bulunamaz.";

3. "Hâkimlik ve savcılık mesleği" kenar başlıklı 140 ıncı maddesinin ikinci fıkrasında, "Hâkimler, mahkemelerin bağımsızlığı ve hâkimlik teminatı esaslarına göre görev ifa ederler."; üçüncü fıkrasında, "Hâkim ve savcılarının nitelikleri, atanmaları, hakları ve ödevleri, aylık ve ödenekleri, meslekte ilerlemeleri, görevlerinin ve görev yerlerinin geçici veya sürekli olarak değiştirilmesi, haklarında disiplin kovuşturması açılması ve disiplin cezası verilmesi, görevleriyle ilgili veya görevleri sırasında işledikleri suçlarından dolayı soruşturma yapılması ve yargılanmalarına karar verilmesi, meslekten çıkarmayı gerektiren suçluluk veya yetersizlik halleri ve meslek içi eğitimleri ile diğer özlük işleri mahkemelerin bağımsızlığı ve hâkimlik teminatı esaslarına göre kanunla düzenlenir.";

4. "Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu" kenar başlıklı 159 uncu maddesinin birinci fıkrasında, "Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu, mahkemelerin bağımsızlığı ve hâkimlik teminatı esaslarına göre kurulur ve görev yapar."; ikinci fıkrasında, "Kurulun Başkanı, Adalet Bakanıdır. Adalet Bakanlığı Müsteşarı Kurulun tabîi üyesidir. Kurulun üç asıl ve üç yedek üyesi Yargıtay Genel Kurulunun, iki asıl ve iki yedek üyesi Danıştay Genel Kurulu kendi üyeleri arasından, her üyelik için gösterecekleri üçer aday içinden Cumhurbaşkanınca, dört yıl için seçilir. Süresi biten üyeler yeniden seçilebilirler."; dördüncü fıkrasında, "Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu; adli ve idarî yargı hâkim ve savcılarını mesleğe kabul etme, atama ve nakletme, geçici yetki verme, yükselme ve birinci sınıfa ayırma, kadro dağıtma, meslekte kalmaları uygun görülmeyenler hakkında karar verme, disiplin cezası verme, görevden uzaklaştırma işlemlerini yapar. Adalet Bakanlığının, bir mahkemenin veya bir hâkimin veya savcının kadrosunun kaldırılması veya bir mahkemenin yargı çevresinin değiştirilmesi konusundaki tekliflerini karara bağlar. Ayrıca Anayasa ve kanunlarla verilen diğer görevleri yerine getirir."; altıncı fıkrasında, "Kurulun görevlerini yerine getirmesi, seçim ve çalışma usulleriyle itirazların Kurul bünyesinde incelenmesi esasları kanunla düzenlenir.";

B) 2461 sayılı Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Kanununun;

1. "Kuruluş" kenar başlıklı 2 nci maddesinde, "Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu; Adalet Bakanının başkanlığında, Yargıtaydan üç asıl ve üç yedek, Danıştaydan iki

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

asıl ve iki yedek üye ile Adalet Bakanlığı Müsteşarından kurulur.”;

2. “Kurulun bağımsızlığı” kenar başlıklı 3 üncü maddesinde, “Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu bağımsızdır.”;

3. “Görev” kenar başlıklı 4 üncü maddesinde,

“Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulunun görevleri şunlardır,

1. Yargıtay ve Danıştay üyelerini seçmek.

2. Adalet Bakanlığının, bir mahkemenin veya bir hakim veya savcının kadrosunun kaldırılması veya bir mahkemenin yargı çevresinin değiştirilmesi konusundaki tekliflerini karara bağlamak.

3. Hakim ve savcıların;

a) Mesleğe kabul etme,

b) Atama ve nakletme,

c) Geçici yetki verme,

d) Her türlü yükselme ve birinci sınıfa ayırma,

e) Kadro dağıtma,

f) Meslekte kalmaları uygun görülmeyenler hakkında karar verme,

g) Disiplin cezası verme,

h) Görevden uzaklaştırma,

İşlemlerini yapmak.

4. Anayasa ve kanunlarla verilen diğer görevleri yerine getirmek.

Hakim ve savcıların yukarıda belirtilenler dışında kalan özlük işleri Adalet Bakanlığınca yerine getirilir.”;

4. “Başkanlık” kenar başlıklı 8 inci maddesinde,

“Hakimler ve Savcılar Yüksek Kuruluna Adalet Bakanı başkanlık eder. Kurul, Adalet Bakanının bulunmadığı zamanlarda başkanlık etmek üzere seçimle gelen asıl üyeler arasından gizli oyla ve salt çoğunlukla bir Başkanvekili seçer.

Adalet Bakanı ve Başkanvekilinin bulunmadığı hallerde Kurula, seçimle gelen asıl üyelerden kıdemlisi başkanlık eder. Kıdem, Yüksek Mahkeme Üyeliğine seçilme tarihi esas alınarak saptanır. Eşitlik halinde yaş esas alınır.”;

5. “Kurulu temsil” kenar başlıklı 9 uncu maddesinde, “Kurulu temsil ve Kurul adına beyanda bulunma yetkisi Başkana aittir.”;

6. “Toplantı ve karar yeter sayısı” kenar başlıklı 10 uncu maddesinde,

“Kurul; Başkanın, onun yokluğunda Başkanvekilinin daveti üzerine, üye tamsayısı ile toplanır. Yargıtay ve Danıştaya mensup asıl üyelerin Başkanlık ettiği hallerde veya yokluğunda toplantı yeter sayısının sağlanması için asılları yerine, Kurula kıdem sırasına göre yedekleri iştirak eder.

Bakanlık Müsteşarının Kuruldaki üyeliği asli görevi süresince devam eder. Müsteşar bulunmadığı zaman kendisine vekalet etmekte olan Kurula katılır.

Kurul kararlarını salt çoğunlukla alır. Üyeler kabul veya ret şeklinde oy kullanırlar. Çekimser oy ret sayılır.

Kurul Adalet Bakanlığında toplanır. Kurulun işleri Adalet Bakanlığınca yürütülür.”;

7. “İşlerin gizliliği” kenar başlıklı 16 ncı maddesinde, “Kurulda yapılan işlemler ve

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

bunlarla ilgili görüşmeler gizlidir.”;

8. “Atama ve nakil” kenar başlıklı 19 uncu maddesinde,

“Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu; atama ve nakillerde uygulanacak objektif esasları kapsayan Atama ve Nakil Yönetmeliği düzenler. Bu Yönetmelik Resmi Gazete’de yayımlanır. Adalet Bakanlığı Özlük İşleri Genel Müdürlüğü ilgililerin taleplerini, sicillerini ve tespit edilmiş sair hallerini, hizmetin icap ve ihtiyacı ile birlikte inceleyerek kanuna, Atama ve Nakil Yönetmeliğine uygun olarak yapacağı taslağı Hakimler ve Savcılar Yüksek Kuruluna sunar.

Bu taslak, ilgililerin gizli ve açık sicilleri ve diğer evrakı ile birlikte Kurul tarafından en geç bir ay içinde incelenir, aynen veya gerekli görülen değişiklikler yapılarak karara bağlanır ve Adalet Bakanlığına tevdi edilir.”;

C) 2802 sayılı Hakimler ve Savcılar Kanununun “Yer değiştirme suretiyle atanma” kenar başlıklı 35 inci maddesinin birinci fıkrasında, “Hakim ve savcılar, Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulunun hazırlayacağı Atama ve Nakil Yönetmeliğine uygun olarak, aynı veya başka yerlerdeki eşit veya daha üst görevlere kazanılmış hak aylık ve kadro dereceleriyle naklen atanırlar.”; ikinci fıkrasında, “Adli ve idari yargı teşkilatı bulunan yerler; coğrafi ve ekonomik şartları, sosyal, sağlık ve kültürel imkanları, mahrumiyet dereceleri ile ulaşım ve diğer durumları dikkate alınarak bölgelere ayrılır ve her bölgedeki görev süreleri saptanır.”;

C) Hakimler ve Cumhuriyet Savcıları Hakkında Uygulanacak Atama ve Nakil Yönetmeliğinin;

1. “Bölgelerdeki Hizmet Süreleri” kenar başlıklı 3 üncü maddesinin birinci fıkrasında, “Bu Yönetmelikteki istisnai hükümler dışında, en az hizmet süresi beşinci bölgede iki, dördüncü bölgede üç, üçüncü bölgede üç, ikinci bölgede beş, birinci bölgede yedi yıldır.”;

2. “Atama Esasları” kenar başlıklı 4 üncü maddesinin ikinci fıkrasında, “Bu Yönetmelikteki istisnalar dışında en az hizmet süresini doldurmayan hâkim ve Cumhuriyet savcıları atanmalarını istemeyecekleri gibi; re’sen de atanamazlar. Ancak; kura çekimine münhasır olmak kaydıyla kadro durumunun zorunlu olduğu hallerde beşinci ve dördüncü bölgelerdeki en az hizmet süresini doldurmamış hâkim ve Cumhuriyet savcılarının bölgesinde en fazla kalanlar bir üst bölgeye atanabilirler.”; üçüncü fıkrasında “Bölgelerden herhangi birinde iki yılını dolduranlar istekleri ile aynı veya alt seviyedeki bölgelerden birine veya re’sen aynı bölge seviyesinde daha üst bir göreve atanabilirler.”;

3. “Kararname Taslağının Hazırlanması” kenar başlıklı 24 üncü maddesinde, “Adalet Bakanlığı Personel Genel Müdürlüğü ilgililerin isteklerini, sicillerini ve tespit edilmiş sair hallerini hizmetin icap ve ihtiyacı ile birlikte inceleyerek Kanuna, Atama ve Nakil Yönetmeliğine göre her yılda en az iki defa hazırlayacağı kararname taslağını Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kuruluna sunar.”;

4. “Kurul Üyelerine Verilecek Bilgi ve Belgeler” kenar başlıklı 25 inci maddesinde,

“Atama kararnamelerinin görüşülmesinden önce Bakanlıkça;

a) Münhal hâkimlik ve Cumhuriyet Savcılıkları,

b) Mesleğe kabul edilenlerin, kabul tarihlerini gösteren liste,

c) Hâkim ve Cumhuriyet savcılarının göreve başlama tarihleri ve görev yerlerini gösteren defter,

d) Nakil talebinde bulunan hâkim ve Cumhuriyet savcılarının durumlarını gösteren özet bilgiler,

e) Açık ve gizli sicillerle varsa disiplin, tedbir ve geçici görevlendirme kararları,

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Kurulun toplantılarında ve gerektiğinde toplantı dışında üyelerin incelemeleri için hazır bulundurulur.”;

5. “Taslağın Görüşülmesi” kenar başlıklı 26 ncı maddesinde,

“Kararname taslağı, ilgilerin gizli ve açık sicilleri ve diğer belgeleri ile birlikte kurul tarafından en geç bir ay içinde incelenir. Aynen veya gerekli görülen her türlü değişiklikler yapılarak karara bağlanır ve Adalet Bakanlığına tevdi edilir.

Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunca yapılan atamalara ilişkin kararlar Resmî Gazete’de yayımlanır.”;

Hükümlerinin yer aldığı malûmlarıdır.

II- Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunun, 2009 yılı Yaz Kararnamesinde adli yargı hâkim ve Cumhuriyet savcılarının atamalarında uygulanacak ilkeleri belirlediği 26/03/2009 tarihli ve 02 sayılı Kararının (7) numaralı bendinde, “Birinci bölgelerde görev yapan hâkim ve Cumhuriyet savcılarının mazeretleri hariç bu yerlerde 3 yılını doldurmayanların talepleri değerlendirilmeyecektir.”; (11) numaralı bendinde, “Disiplin taslağına, kınama ve üzeri disiplin cezası alanlar ile hakkında idarî bir tasarrufla görev yerlerinin değiştirilmesi istenilen hâkim ve Cumhuriyet savcıları dahil edilecektir.”; (12) numaralı bendinde, “Birinci Sınıf Olan Hâkim ve Savcılarının Çalışmalarının Değerlendirilmesi Esaslarına İlişkin Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunun 26.01.2004 tarih ve 16 Sayılı İlke Kararı uyarınca, 3 yıllık incelemeleri sonucunda başarısız olan hâkim ve Cumhuriyet savcıları taslağına alınacaktır.”; (14) numaralı bendinde, “Bu özel ilkeler dışındaki atamalar, Atama ve Nakil Yönetmeliğinin genel hükümleri ve asgarî atama süreleri gözetilerek yapılacaktır.” ilkeleri benimsenmiştir.

III- Yukarıda açıklanan hükümler ve 2461 sayılı Kanunun 19 uncu maddesi hükmü çerçevesinde, Bakanlığımızca, talepleri, sicilleri ve tespit edilmiş sair halleri, hizmetin icap ve ihtiyacı ile birlikte incelenerek, Kanuna, Atama ve Nakil Yönetmeliğine uygun olarak, adli yargı hâkim ve savcıları ile idarî yargı hâkimlerinin atanmalarına ilişkin hazırlanan atama kararnamesi taslağı, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kuruluna sunulmaktadır. Kurulca incelenen taslak, aynen veya gerekli görülen değişiklikler yapılmak suretiyle karara bağlanarak Bakanlığımıza iade edilmektedir.

Hâkim ve Cumhuriyet Savcıları Hakkında Uygulanacak Atama ve Nakil Yönetmeliğinin bölgelerdeki hizmet süresini düzenleyen 3 üncü maddesine göre, hizmet süreleri dördüncü ve beşinci bölgelerde 2 yıl, üçüncü bölgede 3 yıl, ikinci bölgede 5 yıl ve birinci bölgede ise 7 yıldır. Yönetmelik gereğince en az hizmet süresini doldurmayan hâkim ve Cumhuriyet savcıları ile birinci bölgede çalışmayı hak etmiş ve halen bu bölgede hizmetlerini sürdüren hâkim ve Cumhuriyet savcılarının yer değişikliğini gerektirir herhangi bir disiplin cezası almadıkları sürece görev yaptıkları yerden kendi talepleri olmaksızın re’sen atamaya tâbi tutulmaları mümkün değildir. Yerleşik uygulamalar da bu doğrultudadır.

Yargı teşkilâtında görev yapan tüm hâkim ve Cumhuriyet savcıları, özlük hakları ve atama esasları açısından yukarıda anılan hüküm ve düzenlemelere tâbidirler.

IV- Bakanlığımız kayıtlarının incelenmesinden, Bakanlığımız internet sayfasında da yayınlanan 29/07/2009 tarihli basın açıklamasında ayrıntıları açıklandığı üzere;

Adli yargı hâkim ve Cumhuriyet savcıları hakkında hazırlanan 2009 yılı Yaz Kararnamesi taslağının Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kuruluna 15/06/2009 tarihinde sunulduğu; Kurul tarafından 06/07/2009 tarihinde taslak üzerindeki görüşmelere başlanıldığı; yapılan görüşmeler sonrasında 21/07/2009 ve 27/07/2009 tarihlerinde de atama işlemlerinin sonuçlandırıldığı;

İdarî yargı hâkimleri hakkında hazırlanan 2009 yılı Yaz Kararnamesi taslağının ise

T.C.
ADALET BAKANLIğI
Kanunlar Genel M¼d¼rl¼đ¼

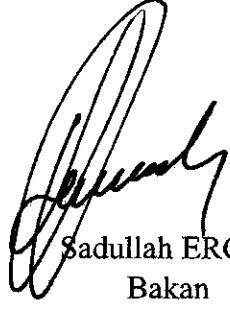
29/06/2009 tarihinde Kurula sunulduğu; Kurul tarafından 23/07/2009 tarihinde taslak ¼zerindeki g¼r¼şmelere başlanılarak 23/07/2009 tarihinde de atama işlemlerinin sonuçlandırıldığı;

Adalet Bakanı ile Adalet Bakanlığı M¼şteşarının Kurul toplantılarına katıldığı; toplantıların boykot edilmesinin ve Y¼ksek Kurul ¼alışmalarının engellenmesinin s¼z konusu olmadığı;

Anayasanın 159 uncu maddesinin ihlaline ilişkin olarak Adalet Bakanlığı M¼şteşarı hakkında herhangi bir şikâyet kaydına rastlanılmadığı,

Anlaşılmıştır.

Bilgilerinize arz ederim.

Sadullah ERGİN
Bakan